

Gemensamma spelregler

Från fotboll till fasta biobränslen kan steget tyckas långt, men egentligen gäller samma sak.

Om bränslen från Spanien (t. ex. olivkärnor) skall kunna konkurrera med bränslen från Sverige (bark, flis etc.), så gäller att spelreglerna med vilka man bedömer bränslena är desamma. Fukten i bränslena skall bestämmas med samma metod i både Spanien och Sverige, annars är risken stor att jämförelsen blir felaktig.

12 procent 2010

EU har som målsättning för år 2010 att andelen förnybar energi skall vara 12 %. För att nå detta mål måste bl.a. användningen av fasta biobränslen öka.

En ökad användning betyder att handeln ökar.

Men för att denna skall förlöpa så smärtfritt som möjligt så måste det råda samma terminologi, provtagningsmetoder och provningsmetoder i hela EU. Ett bra sätt att lösa detta är att skriva gemensamma europeiska standarder för fasta biobränslen.

Sedan 1998 pågår ett projekt för detta inom CEN, den europeiska standardiseringsorganisationen.

Standardprojektet

I CEN deltar nitton länder, bl. a. de nordiska länderna, Tyskland, Frankrike, England, Italien, Spanien och Österrike.

För varje standardiseringsprojekt utses ett land som sekretariatsland.

För fasta biobränslen heter den tekniska kommittén TC 335 Solid Biofuels och Sverige har tilldelats sekretariatet.

Ordförande är Birgit Bodlund, Vattenfall, och sekreterare är Lars Sjöberg, SIS. Projektet sker på mandat från EU, dvs. de lägger en beställning till CEN på arbetets omfattning. Denna omfattning har varit synnerligen svår att fastställa för fasta biobränslen och i skrivande stund finns inget slutligt mandat på omfattningen av projektet.

Lek med tanken att Helsingborgs IF skall möta Real Madrid i fotboll. Låter trevligt. Problemet är bara att i Spanien gäller spanska regler och i Sverige svenska. Matchen skall spelas i Helsingborg, men spanjorerna vill absolut inte spela enligt de svenska reglerna.

Nu är det lyckligtvis inte så här inom fotbollen, utan det finns internationella regler som FIFA, Internationella Fotbollsförbundet, har upprättat nu jobbar vi med reglerna för biobränsle berättar Lars Sjöberg vid SIS/STG.

Fem arbetsgrupper

Men trots detta så har standardiseringsarbetet kommit igång i de fem arbetsgrupper som upprättats.

De är i tur och ordning:

- *Working Group 1 (WG 1) Terminology, definitions and description* med sekretariat i Tyskland
- *WG 2 Fuel specifications, classes and quality assurance*, sekretariat i Finland,
- *WG 3 Sampling and sample preparation*, sekretariat i England,
- *WG 4 Physical and mechanical test methods*, sekretariat i Sverige, och slutligen
- *WG 5 Chemical test methods* med sekretariat i Holland.

Svensk ordförande i WG 4 är Nina Haglund och sekreterare Lars Sjöberg.

Arbetsprogram

Varje arbetsgrupp har ett arbetsprogram bestående av ett eller flera ämnen, s. k. "Work Items" (WI).

Varje WI skall så småningom bli en standard. Arbetsgrupp 1 - 3 har totalt 5 WI medan WG 4 och 5 har 16 WI.

Till arbetsgrupperna, som leds av en ordförande och en sekreterare, kan varje land anmäla experter som med sin kunskap medverkar till utformningen av standarderna. Normalt deltar en eller två experter från varje land.

Några exempel på Work Items med ansvarig arbetsgrupp inom parentes:

- Terminology, definitions and description (WG 1)
- Fuel specifications and classes (WG 2)
- Methods of sampling (WG 3)
- Methods for the determination of moisture content (WG 4)
- Methods for the determination of ash content (WG 4)
- Methods for the determination of ash melting behaviour (WG 4)
- Methods for the determination of durability of pellets and briquettes (WG 4)
- Methods for the determination of carbon, hydrogen and nitrogen content (WG 5)
- Methods for the determination of chlorine content (WG 5)
- Methods for the determination of the content of major elements (WG 5)

Sverige är representerat i samtliga fem arbetsgrupper:

WG 1: Jan-Erik Mattsson, SLU, och Thomas Otto, Stora Enso AB

WG 2: Sven-Olov Ericson, Vattenfall, Nina Haglund och Sven Hogfors, Lantbrukarnas Riksförbund

WG 3: Jan Burvall, SLU

WG 4: Jan Burvall, SLU, och Jenny Larfeldt, TPS

WG 5: Conny Haraldsson, SP.

För varje WI utses en projektledare som ansvarar för skrivandet av standarden. Hon/han skickar förslaget till övriga deltagare i gruppen som får inkomma med synpunkter och kommentarer. Dessa diskuteras då gruppen träffas på ett WG-möte.

Remiss

När arbetsgruppen är överens om förslaget så skickas detta till den tekniska kommittén, som utarbetar en remiss.

Denna skickas till samtliga CEN-länder. Många av länderna har s.k. spegelkommittéer där förslaget diskuteras. Man skriver ner de kommentarer som framkommer, både tekniska och editorielle. Förslaget med kommentarer går sedan tillbaka till arbetsgruppen för bearbetning.

Tar tid- genväg finns

Alla dessa processer innebär att det tar relativt lång tid att skriva en standard.

Det finns dock genvägar även inom standardiseringen och en sådan skall utnyttjas vid biobränslestandardiseringen, nämligen möjligheten att skriva s.k. pre-standards, ENV, eller Technical Reports som de kommer att heta. De görs bara på engelska och gäller i tre år.

När kan vi då räkna med att den första standarden finns på marknaden? Svårt att säga, men en rimlig gissning kan vara slutet av nästa år, dvs. år 2002.

Det skulle innebära fem år sedan det första "spadtaget" togs 1997. Att gissa när alla standarderna är klara är ännu svårare. Förmodligen är det dags att revidera den första standarden innan den sista är klar.

Med andra ord: detta är ett arbete utan slut. Men varje ny standard som lämnar tryckeriet är ett steg i riktning mot ett miljövänligare samhälle.

*Lars Sjöberg
Sekreterare i CEN/TC 335
Solid Biofuels*